

BOTANISCHES INSTITUT
der k. k. Universität.

J. No 6530

B C 42/19.

JOANNIS SWATOPL.
PRESL

DISSERTATIO
INAUGURALIS MEDICA
DE
GENERIS LAURI
SPECIEBUS
IN
OFFICINIS USITATIS.

BOTANISCHES MUSEUM
der k. k. Universität.

J.Nº 6530

B

C 42/19

D i s s e r t a t i o

inauguralis medico practica
de

Generis Lauri speciebus in officinis medicis
usitatis

quam sub auspiciis

Reverendissimi ac celsissimi Principis

Domini Domini

Wenceslai, Leopoldi Equitis
Chlumczansky

de Przewalk et Chlumczan,

Dei gratia Archiepiscopi Pragensis, sedis apostolicæ per in-
clytum regnum Czechia, nec non per celeberrimas Bam-
bergensem, Misnensem et Ratisbonensem Dioceses legati
nati, inclyti regni Czechia Primatis; suæ cæsareo-regiæ
apostolicæ Majestatis consilarii intimi actualis, almae et
antiquissimæ Carolo-Ferdinandæ Universitatis Pragensis
Cancellarii perpetui et studiorum protectoris, etc. etc.

Sub Rectoratu

Admodum reverendi, religiosi, doctissimi spectabilis
ac Magnifici viri,

Domini

Aloysii Martini David,

in ducali canonia Teplensi ordinis Præmonstratensis cano-
nici, AA. LL. et Philosophiæ Doctoris, Cæsareo-regii
Astronomi, practicæ astronomiæ professoris, speculæ astro-
nomicæ Pragensis præfecti; regiæ societatis scientiarum
Czechia, et cæsareo-regiæ societatis agrariæ in regno
Czechia sodalis ordinarii, tum societatis culturæ per Sile-
siam, agriculturæ, cognitionis naturæ et patriæ per Mora-
viam et Silesiam promovendæ, academiæ regiæ scientiarum
Monachii membri, senatus academici in publicis et politicis
præsidis, atque almae Carolo-Ferdinandæ Universitatis
Pragensis

h. t.

Procancellarii

et

Rectoris Magnifici.

Director

cæsareo - regio perillustri, magnifico, spectabili
ac celeberrimo viro,

Domino

Ignatio Mattuschka,

AA. LL. Philosophiæ et Medicinæ Doctore, ad inclytum
regni Czechiæ gubernium consiliario cæsareo - regio actu-
li, per totum regnum Protomedico, Pathologiæ specialis,
medicinæ clinicæ et institutionum medico practicarum pro
chirurgis civiçis et ruralibus professore publico ac ordina-
rio optime merito, senatus academici in publicis et politicis
assessore, commissionis politicæ in causa vaccinationis et
celeberrimæ Facultatis medicæ directore.

Spectabili Decano

Prænobili, illustri ac celeberrimo

Domino

Joanne Wenceslao Havrlik,

AA. LL. Philosophiæ et Medicinæ Doctore, Nosocomii ge-
neralis, domus mente captorum, languentium, parturientium
nec non instituti orphanorum et stipendiariorum cæsareo-
regio supremo Directore.

Coram

cæsareo - regiis in eadem Facultate

Dominis Professoribus

ac

totâ Facultate celeberrima

publicæ eruditorum disquisitioni submitte

Joannes Swatoplucus Presl

Czechus Pragensis,

pro suprema Doctoratus medici laurea

Candidatus,

theses in adnexas disputabitur

in aula Carolina hora Ioma matutina.

Die 24 mensis Augusti M. DCCCXVI.

Pragæ, typis Francisci Gerzabek.

DISSERTATIO

DE

GENERIS LAURI SPECIEBUS IN OFFICINIS MEDICIS USITATIS.

LAURUS.

Genus Lauri inter plantas, generi humano non solum quoad rem domesticam, sed etiam atque præprimis in medicina summe utile ac benignum. Jam primus aspectus illud commendat, quod usu denique declaratur. Refert arbores vel frutices foliis exstipulatis simplicibus, rarissime lobatis, ut plurimum alternis; floribus parvulis dispositis in paniculas vel umbellas terminales axillaresve. Omnes partes ejus odore grate aromatico fragrantés sunt.

Numerant hoc genus asseclæ systematis naturalis ad familiam Laurorum, Lincani vero in classem Enneandriam Monogyniam.

Character essentialis. Perianthium monophyllum 4 — 6 partitum. Nectarium: glandulis 3 bisetis ovarium cingentibus. Filamenta interiora, quorum tria alterna sterilia glandulifera. Drupa monosperma.

Character generalis. Flores hermaphroditi vel dioici; utriusque: perianthium 4 — 6 partitum, laciniis æstivatione imbricatis, denique persistentibus vel caducis. Filamenta perigyna 3. 5. 6. 7. 8. imo 14, laciniis perianthii opposita, duplici serie concentrica locata; ordinis interioris alterne sterilia, reliqua antheris adnatis bilocularibus loculis valvula sursum dehiscentibus. Ovarium unicum, simplex, liberum, superum, ovale, stylo simplici, stigmate obtuso. Fructus: Drupa ovalis, acuminata, basi calycis persistentis involuta, monosperma; seminis cotyledones magnæ plano-convexæ, juxta basin peltatæ. Embryo inversus, radicula brevissima inclusa; plumula conspicua diphylla.

LAURUS CINNAMOMUM.

L. foliis suboppositis trinerviis ovato-oblongis, nervis versus apicem evanescentibus, paniculis terminalibus. *Lamark encyclop. t. 3. p. 441. Lin. spec. pl. ed. Willd. t. 2. p. 477. Laurus Cinnamomum s. canella zeylanica Baub. Pin. 408. Raj. hist. 1561. Canella s. cinnamomum vulge. J. B. I. p. 446. Canella Piso mant. aromat. p. 165. Cassia Cinnamomea. Hermann lugd. t. 655 et 656. Cinnamomum Blakw. t. 354. Laurus Lin. flor. zeyl. p. 61. no. 145. L. cinnamomum Mill. dict. no. 11. Jacquin amer. p. 117.*

Radix crassa ramosa, varietatis cujusdam camphorani magna copia exsudans. Arbor elegans, perquam speciosa, errigens se ad altitudinem 18, 20 pedum, imo altius, comosa ac ramosa; truncum acquirit altitudinis 6 diametri vero sesqui alterius pedis; cortice exteriori glabriusculo coloris fusco-cinerei. Rami cylindrici, glabri foliis numerosis instructi. Folia ut plurimum opposita, breviter petiolata, integerrima.

obtusè acuminata, coriacea, nitida, quoad formam variantia, ab ovali ad lanceolatam fere accedentia; trinervia, nervis aut statim ex petiolo orientibus, aut aliquantum procedentibus conjunctis et tunc se dirimantibus, versus apicem disparentibus, copiosos nervulos quaquavorsum emittentibus. Cæterum hæc folia a tribus ad quinque pollices longa, coloris latissime virentis, dorso magis pallida nervisque candicantibus. Flores parvi numerosi intus luteoli, extus virescentes proveniunt in paniculis dispositi; ramuli pedunculi universalis paniculæ umbellati sunt, ad quarum dirimationem parvulæ bracteolæ caducæ observantur. Spargunt odorem subfœtidum, saporis sunt fere nullius. Perianthium simplex sexpartitum divisum; mascul: sexpartitum; staminibus duobus ordinibus concentricis munitum; femin: sexpartitum, quod subsequitur drûpa magnitudine et figura fructus olivæ mediocris, basi calycis persistentis involuta, glabra, saturate cærulea, mollis, saporis subnullius, includens nucem tenuem albescentem, nucleo candido. Fructus hi delapsi mox germinare incipiunt et exerescunt in arbusculas sylvulam brevî efformantes. Propagatur quoque præprimis in Zeylona avibus columbarum formam referrentibus. Narrant semina mox amittere extra terram vim germinandi (1), sed experientia plane contrarium edocet, cum illæ semine in alia loca dissitissima transplantatæ erant.

Habitat in Insulis Zeylon, Bourbon, Cayenna inque Antillis, ubi lucri gratia præprimis colitur. Sempervirens est et floret Februario ac Martio.

Partes in usum medicum venientes fere sunt omnes, non tantum ergo cortex, qui solum apud nos in usum

(1) De Fruct. et sem. pl. exim. conc. I. p. 49.
(2) Faik Verhand. der Naturh. d. West- u. Ostind. Vol.
(1) Jacq. I. c.

venit, imo et radix, folia, flores nondum evoluti et fructus. Existit in Indiis varietas quædam hujus Lauri Capururundu dicti i. e. Cinnamomum camphoraceum, ex cujus radicis cortice obrinetur destillatione oleum limpidum flavescens, valde se dissipans in aërem, deponensque materiem, quæ camphora est (2); eadem massa obrinetur sola expositione in aërem liberum, qua denique sponte destillat forma olei mox se coagulantis in Camphoram. Cæterum hæc omnes Camphoræ genuinæ proprietates habet. Oleum hoc radicis in Indiis bono successu usurpatur forma elæosachari ad eliciendam urinam sudoremque, qua stomachicum, flatus pellens, nec non in catarrhis; externe vero in rheumatismi et paralyti. Gærtner fil. (3) admonuit Cinnamomum orientale genuinum depræmi ex arbore ab illo Dryobalanops aromatica denominata, de quo tamen si excipias fructum plane nil constat certi; imo affirmari potest ad nos nec particulam pervenire, ex hac arbore desumpta.

Cortex solum interior officinas intrat, cujus qualitas a loci natalis natura dependet: sic arbores degentes in vallibus magnis solo minus fertili imo arenoso præstantissimum, hæc vero in humidis umbrosis crescentes multum priori cedentem præstant corticem. Imo magni interest, quo tempore depromitur, sic arbores in solo libero arenoso obvenientes jam anno ætatis quinto, e contrario in humido argilloso primum 14, 15, 16 aptæ evadunt (4).

(2) Thunberg K. Vetensk. Acad. Nya. Verh. Tom. I. 1780. p. 58.

(3) De fruct. et sem. pl. supplement. cent. I. p. 49.

(4) Falk Verhand. der Maatsch. d. Weet. te Harlem vol. 15.

Rami quidem cortice privati pereunt, sed novis repullulatis, ino trunco supra terram abscisso renovato, perditum restituitur (5). Decorticatio, quæ ad annum usque 30 continuari potest (6), bis quotannis scilicet ab Aprili ad Augustum, et a Novembri in Januarium suscipitur, et fit modo sequenti: rami triennes abscinduntur, et abrasa epidermide plagæ longitudinaliter inciduntur, quo facto mox separatur et siccatione convolvitur in tubulos.

In Indiis plures varietates hujus Corticis notæ, inter quas ille optimus præsentans frustra longa fere crassicie papyri regalis dicti, in tubulos digitum crassos convoluta valdeque fragilia; præterea eminent in bono flexilitas, fractura in festucas facilis, color ex rubicundo flavus in bruneum subinde inclinans, sapor valde amœnus, subtilis, penetrans subdulcis, nec adeo acris ut ardeat, nec alieno sapore mixtus præcipue mucilaginoso, nec in infuso præferat, saporem alienum, nec spissescat in formam mucilaginis, quæ nota pessima est omnium. Vilioris notæ est, qui durus, crassus, lignosus, bruneus, linguam degustantem pungens, fereque urens caryophyllorum penes saporem præferens, vel denique alieno sapore subsequente, aut amaro aut austero aut viscoso (7). Correx cinnamomi occidentalis differt ab orientali compage minus subtili et sapore magis acris (8).

Cortex ex triplici strato componitur, extimum representat epidermidem, quæ grisea inodora et insipida et

(5) Act. natur. curiosor. vol. I. p. 10.

(6) Falk. l. c.

(7) Thunberg. l. c. p. 57.

(8) Jacq. l. c.

ante deglubationem abraditur; alterum jam crassius saporis adstringentis; tertium vero genuinas cinnamomi qualitates præferens continet oleum æthereum, in vesiculis parvis inclusum in pagina intima corticis ligno adjacenti sitis; siccatione vero penetrat omnes præcipue mediam corticis partem, suasque proprietates communicat. Sed longa asservatione demum effectus evadit, quod præcipue evenit incauta asservatione in itinere marino. Quod ne fiat duplici sacco insarcitur interstitiaque pipere replentur, putantes piper humiditatem Cinnamomi absorbere, nec demere Cortici de præstantia. Interim effectus acquirit de novo suas proprietates, si cum bono commisceatur cortice.

Olei quantitas in cortice contenta varia indicatur, quod facile concipi potest, quoniam non omnis cortex æque bonus, ideo eandem copiam non possideat olei. Sic Neumann (9) ex libra vix scrupulos duos et demidium extricavit; Lemery (10) ex quantitate eadem vix drachmam. Cartheuser (11) vero operatione peculiari majorem quam antecessores obtinuit copiam, nimirum drachmas duas ex cortice per aliquot dies in aqua communi macerato.

Non obstantibus his tamen maxima pars olei per Belgos ex Zeylona advehitur, ubi ex fragmentis modo sequenti paratur: illa in vasis ligneis centenarium fere continentibus aqua superfunduntur; et per octiduum macerantur. Denique destillatio suscipitur ex vase cupræo in excipulum vitreum, sub qua operatione oleum aquæ innatat. Postea excipitur lagenulis et sic divenditur (12). Ob caritatem

(9) Chymie tom. 1. p. 36.

(10) Chym. p. 588.

(11) Mat. med. 1. p. 127.

(12) Thunberg l. c. p. 65.

pretii multis modis adulteratur, aut per destillationem cum spiritui vini, aut superadditis oleis pretio vilioribus. Nonnulli substituunt Cassiam ligneam, alii flores Cassiæ, sed hic fere nullum adulterium, quoniam oleum ex his elicitum, huic plane analogum est (13). Genuinum habet sequentes notas: Color recenter præparati est albidus, qui denique in aureum transit, in aqua fundum petit, odoris est cinnamomei, saporis insuper acerrimi, ignei fere, cum quadam dulcedine commixti. Tempore longiori quieti sepositum in formam transit concretam, salem representans (14), quem Gaubius (15), Camphoram autumat.

Quoniam portio olei ætherei spiritu vini imo aqua ex cortice extrahitur, parantur varia medicamina composita, utpote Tinctura Cinnamomi ex digestionem unius partis Corticis in sex partibus Alcoholis, est coloris fusco nigricantis, odoris cinnamomei, saporis subdulcis et subadstringentis. Aqua Cinnamomi simplex paratur destillatione infusi aquosi; si vero infusum aquosum cum spiritus vini rectificatissimi $1/6$ parte destillatur, obtinetur aqua Cinnamomi vinosa seu spirituosissima; interim utraque aqua tinctura bene suppletur. Est porro Syrupus Cinnamomi ex infusione aquæ vinosæ cum sacchari dupla copia paratus. Ingreditur præterea acetum antisepticum, balsamum embryonis, theriacam, spiritum aromaticum, balsamicum et melissæ compositum; salem volatilem oleosum, tincturam absinthii compositam et aromaticam acidam.

(13) Serber, Beiträge zur Mineralogie. vol. I. p. 364.

(14) Slare, Phil. Transact. abridg. vol. 3. p. 362.

(15) Advers. p. 28.

Vires corticis sunt fortiter stimulantes, nervos excitantes, vires vitales erigentes, analepticae et stomachicae. Quadratur ergo aggregium hoc remedium in omnibus morbis cum debilitate vera incedentibus, in febribus nervosis, putridis, in hæmorrhagiis passivis, in vomitu, in flatibus et diarrhœa ex eodem fonte oriundis. In uterum vim peculiarem exhibet. Raro pro se exhibetur, sed plerumque cum aliis qua condimentum, aut ad vim stimulantem acundam aliorum additur. Oleum omnes has virtutes possidet sed in maximo gradu, ita est calidum ita acre ut partem cui applicatum mox inflammet, imo in escharam gangrenosam convertat. Præterea, quod in iisdem casibus ubi cortex bono successu exhibeatur, externe optime porrigitur in carie ossium (16); porro in paralyti linguæ forma elæosacchari (17). Tinctura magnas laudes sibi in hæmorrhagiis uterinis comparavit non solum ante partum, sed et intra et post illum intrantibus (18). Mursina vero nimium illam timet ob vires admodum exstimulantes (19). Sed idem commendat in partu ex dolorum defectu languente, aut si idem defectus hæmorrhagiam alat.

Dosis. Cortex pro infuso aquoso vel vinoso datur ad drachmam unam alteramve; in pulvere vero a granis quinque ad decem. Oleum ad guttam unam duasve in elæosaccharo. Tinctura a scrupulo uno ad duos mixturis additur, aqua simplex unciatim, vinosa ad dimidiam unciam

(16) Murray app. medic. tom. IV. p. 437.

(17) Lange de remed. Bru. domest. p. 142. et ejus misc. verit. medic. p. 8.

(18) Plenè in Mohrenheim, Wien. Beiträg. f. prakt. Arzneysunde. Vol. 1. p. 406.

(19) Krankheiten der Schwangeren. Vol. 1. p. 145.

unamque mixturis, infusis, decoctisque scopo excitanti analeptico. Syrupus gratissimum medicaminum condimentum exhibetur ad unciam dimidiam imo integram.

Folia odoris saporisque caryophyllorum aromaticorum peramœni, qui imo longissima asservatione non pereunt (20), præterea, quod infusa balneum largiantur aromaticum, dant et destillatione oleum æthereum fundum petens, primum pellucidum denique flavescens odore caryophyllaceo aromatico; perquam bene corrigit vim drasticam aliorum medicaminum (21).

Flores Lauri Cinnamomi, sub nomine in medicina Florum Cassiæ notæ ex hac depromuntur (22); nondum evoluti siccati præseferunt clavulos, duarum triumve linearum longos. Iisdem ac cortex virtutibus, si demas saporem adstringentem, præditi sunt. Ex his floribus præstantissima parantur medicamina, nimirum aqua, oleum æthereum ac conserva usus patentissimi (23). Aqua ex his destillata coloris lutei, odoris eminentissimi cinnamomei, saporis dulcis, admixta pauca acrimonia; alii vero dicunt hanc aquam possidere saporem ex cinnamomeo caryophyllaceum (24). Nec de aquæ proprietatibus externis disserentes conveniunt, Cartheuser (25) nominat illam pellucidam odorem, saporis vero expertem, Tromsdorf (26)

(20) Thunberg. l. c. p. 66.

(21) Grim labor. zeyl. in Barthol. actis Haw. vol. 5. p. 224.

(22) Lamark encyc. l. c.

(23) Grim l. c.

(24) Dehne in Crells Journ. vol. 3. p. 8.

(25) l. c. p. 119.

(26) Act. mögunt. 1776. p. 28.

satis sapidam, sed minus pellucidam. Oleum vero describentes consentiunt possidere omnes olei ex cortice elicitæ proprietates, discriminine solum sito in minori copia ejusdem (27). Aqua hæc oleo imprægnatæ et per aliquot menses in quietem seposita, præcipitat ad latera vasis crystallos prismaticos vel sexangulares apice acuto, a Cartheusero (28) pro materie saccharo analogâ, a Tromsdorfio (29) pro oleo æthereo sicco declarata. Conserva in Indiis subjectis præprimis leucophlegmaticis inservit. Infusum florum aquosum coloris subflavi, saporis blandi, odoris amœni; spirituosum est rubrum vel fuscum, saporis subacris adstringentis, odoris cortici communis (30). Flores præprimis ad cibos condiendos usurpantur. Omnem attentionem promerentur proprietates claræ et præstantes, quoniam adstringens vis deest, in cortice inamœna lædens blanditiem aromaque.

Fructus Cinnamomi duplicem largiuntur materiam: destillatione oleum æthereum odoris cinnamomei; decoctione vero substantiam odoris penetrantis, coloris albi, consistentiæ saponis. Belgii hanc massam sub nomine Cerae de Cinnamomo advehunt, ex qua rex provinciæ Mogulistan cereolas ac candelas parare jubet, quæ posteriores accensæ, prægratum halant odorem. Cæterum hæc massa qua remedium præstans est Indis in contusionibus, luxationibus, fracturis, diarrhœis abdomini, in pectoris doloribus pungentibus pectori illinitum (31), nec usum illius internum spernunt.

(27) Cartheuser. l. c.

(28) Dissert. phys. ac med. var. argum. p. 336.

(29) l. c. p. 28.

(30) Cartheuser l. c. p. 123 — 130.

(31) Falk l. c. p. 286.

LAURUS CASSIA.

L. foliis triplinervis lanceolatis, panniculis laxis subterminalibus. —

Cinnamomum s. *Canella malabrica et javanensis*. *Baub. pin.* 409. *Raj. hist.* 1560. *Carva Rheede hort. malab.* 1. p. 107. t. 57. An *Cassia* Veterum *Clusius exot.* p. 77. *J. Baub.* 1. p. 145. *Cassia Cinnamomea malabrica Plukner amal.* 88 et *Cassia cinnamomea myrtæ* odore, folio trinervi subtus cæsis ejusd. *almag.* p. 89. An *Cinnamomum* perpetuo florens folio tenuiore acuto *Burmans zeylan.* 63. t. 28. *Cassia lignea Blakw.* t. 391. *Canella arbor sylvestris. Munting.* t. 22. *Laurus Cassia. Lin. spec. plant. ed. Willd.* l. c. *Lamark illust.* t. 321. f. 2. et *encycl. bot. tom.* 3. p. 479.

Habitus totus est *Lauri cinnamomi* quocum sæpe conjunxerant botanici. Ascendit arboris forma ad altitudinem pedum viginti quinque, sempervirens, ramosiorque est quam præcedens. Rami sunt cylindrici, glabri, rubescentes, divisi et foliosi. Folia ut plurimum alterna, hincinde quasi opposita, petiolata, lanceolata, integerrima, basi apiceque magis quam in præcedente acuta, coriacea, glabra, nervis tribus longitudinalibus percursa ad apicem usque se propagantibus, rubescentibus vel purpureis. Longitudo foliorum est quinque vel sex pollicum. Flores minuti virescentes, dispositi in paniculas parvas laxas ex summitate ramulorum provenientes, pedunculo communi gracili, gerenti pedicellos oppositos. Dioici sunt et perianthium eorum divisum in lacinias sex profundas. Stamina novem perianthio multo breviora. Cæterum fere omnia conveniunt cum præcedente.

Habitat in India orientali in Cochinchina, Malabarica, in insulis Sumatra, Java.

Officinalis est Cortex sub nomine Cassia lignea vel Canella malabarica.

Opinio arborem Cinnamomum et Cassiam ligneam largientem unam eandemque esse (1), eo confirmatur, quod cortices utriusque vix ab experientissimis bene discerni queant (2). Imo hæc quæ supra de Lauro Cinnamomo monita, clyma solum natale alias cortici qualitates tribuere, hanc rem fere evidentem reddunt. Sed notæ plantarum harum specificæ omnino eas destingunt. Alii et sunt qui hanc corticem depromi putant ex Lauro Malabathro.

Duplici sub forma ad nos mercatura advehitur, vel qua frusta plana non convoluta, vel instar tubulorum, quæ optime notæ censetur. Cæterum maxime affinis Cortici Cinnamomi colore et odore, sed debilioribus et excepta fractura, quæ non abit in fibras, sed in frusta desilit. Mucilaginis copiam continet; non solum masticatione se prodentem, sed etiam coctione, qua facta decoctum refrigeratum spissescit in modum mucilaginis.

Easdem vires nisi in gradu minori possidet, hinc valde superflua est, ubi Cortex Cinnamomi veri habetur.

(1) Combes Philos. trans. 1780. P. 873.

(2) Dosiés Memoirs. of agricul. p. 202 not.

LAURUS CAMPHORA.

L. foliis subtriplinerviis lanceolato-ovatis, paniculis latentibus. Lamark encycl. l. c.

Camphora officinarum Baub. pin. 500 Camphora quæ salicis folio dicitur J. Baub. l. par. 2. 338. Arbor camphorifera Japanica Breyn Prodrum. 2. p. 16. ic. 16. t. 2. Commelin. hort. l. p. 188. t. 95. Raj. histor. 1679. Camphora Blakw. h. t. 347. Laurus camphorifera, japonice Sjo, vulgo Kus Nocki aliis Nambock Kämpfer aman. exot. 77. t. 771. Laurus Camphora Mill. dict. no 9. Fabric. helmstad. 400. Thunb. jap. 172. Jacq. Collect. 4. p. 221. t. 3. f. 2.

Hæc species Lauri attollit se in formam arboris speciosæ et elegantis, fere uti *Tilia* nostra, omnibus partibus grate camphoram redolentibus. Truncus ejus superne dividitur in ramos, tenues, glabros, cylindricos, coloris fuscii; ligno albo variegato, hinc inde fisso, in quibus fissuris camphora latet, aromaticum valdeque fragrans; ob hanc virtutem perbene conficiendis utensilibus, scrinis etc. inservit. Folia alterna, petiolata, ovalia aut ovali-lanceolata, acuminata, acumine incurvo, basi acuta, glaberrima superne nitida, inferne glaucescentia, nervis tribus supra basin se dirimantibus percursa multas ramificationes emittentibus, lateralibus apicem non pertingentibus, omnibus vero rufis; oriuntur et alii duo ex petiolo secundum marginem folii pergentes. Longitudinis sunt duorum triumve pollicum. Petioli patentes, pollice longiores, canaliculati rufescentes. Gemmæ florales ovales sunt, imbricatæ ex squamis pluribus obtusis. Pedunculi axillares petiolis breviores paniculam parvam 5. 6. florum formantes. Flores

sunt albescentes, parvi, dioïci et polygami, perianthio sexies diviso, laciniis obtusis; stamina novem. Fructus est drupa magnitudine olivæ, ovali globosa; basi calycis rudimento vestita. Caro vel pulpa refert saporem aromaticum camphoraceo-caryophyllaceum; ex his materia sebum præsentans exprimitur candelis, accensis amœne olentibus, aptum conficiendis. Nucleus magnitudine piperis nigri, reniformis, substantiam oleosam saporis effæti offerens.

Habitat in Japonia sylvas efformans, et in insulis Indiæ orientalis.

Hæc arbor est, quæ nobis Camphoram in officinis nostris præstantem largitur, cæteroquin et aliæ plantæ sunt, quæ illam suppeditant et absolutis recensenda sunt.

Apud Græcos nulla fit de Camphora mentio, arabes (1) primo in usum traxerunt, et sub nomine Cafur vel canfur noscebant.

Nostri semper arte elicitur ex omnibus arboris partibus, nimirum, ex foliis (2) trunco ramisque, interim radix maximam quantitatem largiri consuevit. Liceat manipulationem, quo modo obtinetur, hic breviter recensuisse. Partibus in parva frustula conscissis et in ahenum vel in vesicam ferream cupreamve cum aqua immissis, in quod vas sæpe craticula additur, ut eo facilius duræ particule emolliantur et dissolutæ camphoram demittant, et super ahenum imposito collo longo angusto, superne gerenti capitellum fictile latum amplum rostratum, stramine oryzæ

(1) Avicena ed. Alpagi et Rini p. 563.

(2) Beylich Hamburg. Magaz. vol. 18. p. 96.

sativæ repletum; sublimatio suscipitur in furno peculiari-
ter constructo. Coctione ingruente ascendit camphora
forma nivis in capitellum stramini se adponens, unde
peracta operatione omnibus quisquiliis refarcta esse debet.
Glebarum forma, inquinata stramine, ligno, pilis, lana per
Turciam in Europam advehitur. Et talibus sub circum-
stantiis ad usum medicum non quadrat, submitti debet
iterata destillationi. Ratio, qua hæc repetita repurgatio
fit, a variis diversimode describitur. Priusquam hoc susci-
pitur, diminuitur Camphora cruda in particulas, et sic una
cum calce vel creta, ne ex quisquiliis adquirat empyreuma
(3), cucurbitis parvis immittitur, quæ ponuntur in arenam
usque ad dimidiam ventris partem. Hic apparatus co-
operitur cono ferreo stanno abducto. Dispersis igne hu-
miditatibus in camphora contentis, aufertur conus ille et
orificium cucurbitæ obturatur flocco ex lana vel charta
complicata. Camphora nunc igne summis cautelis pro-
tracto, ascendit et adhærescit lateribus vasis extra arenam
hærentibus, et ne orificio obturato sublimatio perturbetur,
baccillo ferreo via panditur. Peracta hac operatione et
diffractis vasis eximitur camphora pura forma panum
ponderis vix librarum duarum medio perforatorum ob-
causam superne allatam.

Depuratio alio modo fieri potest, et quidem præ-
stantior, solutione camphoræ crudæ in spiritu vini, qui
denique destillatione in fugam agitur (4); interim nimis
sumptuosa est operationis methodus.

(3) ten Rhyne in Breyn. prodrom. p. 12. Jars voyage me-
tallurg. tom. 3. p. 322.

(4) Lewis mat. med. p. 168.

Substantia hæc vegetabilis nec resinis nec gummatibus accensenda ob proprietates neutri convenientes, sed harum discrepantium gratia qua substantia propria plantarum constituens, habenda.

Sistit nimirum massam albam, splendidam, levem, solidam, crystallinam, attractu subunguinosam, ex molli fragilem, digitis longius tractata in pulverem defatiscentem, inter dentes subtenacem, in panibus semi- in particulis parvis recentibusque penitus pellucidam; odoris valde fragrantis rosmarinum æmulantis, penetrantis, qui quaquavorsum dispergitur, saporis aromatici amaricantis cum frigore ab initio insigni, sequente dein ardore sensuque urente. Aqua specificè levior, ideo illi innatat. Aëri, libero exposita penitus fugam mox petit disparerque, quod vero minime fit in aëre frigidissimo siccoque, maxime vero in calido simulque humido (5), in vitro autem hermetice clauso nec minimum patitur detrimentum ponderis (6). Igni admota mox flammam concipit, ardetque lumine lucido alboque valde fumans, qui fumus in fuliginem condensatur, sed absque ullo remanso comburitur; imo aquæ innatans in fumum abit accensa. Nec vero lente vitrea nec speculo caustico accenditur immediate, nec prunis inspersa in flammam erumpit, sed dissolvitur in fumum. In cochleari metallico liquefacta supra ignem aufergit in auras exhalationibus amœne fragrantibus. Electricitatem ostendit panno trita corpuscula levia attrahens, imo condensatore scintillæ excuti possunt (7). Particulæ

(5) Berg. mat. med. p. 322.

(6) Erasm. Bartholin. act. med. philos. Havn. vol. 1. p. 106.

(7) Lichtenberg in litt. ad Kosegarten diss. de camphora p. 43.

aquæ innatantes mox se aggregant in unum, quod vero non vi electrica (8), sed mutationi perpetua exhalatione adscribendum (9). Hic motus in aqua calida vividior ac in frigida (10), quod Bergen modo plane opposito affirmat fieri (11), imo adnotat motum hunc in aqua temperatura — 20° Farrenh. plane vividissimum esse. Aqua frigida non solvitur, calida recipit ejus odorem saporemque. Perbene solvitur in spiritus vini dupla quantitate (12), ex quo tempore delabitur forma crystallorum stellulas offerentium, singulis tabulam hexaëdram vel parallelepipedum formantibus; nec non aqua ex hac solutione præcipitatur, qua camphora purissima, et obtinetur pulchra vegetatio (13); vapores ex solutione ebulliente hac ascendentes admodum flamma exardent. Porro solvitur in oleis ætheris et expressis vel unguinosi, nec non in acido nitrico ac sulfurico sine evolutione caloris aut flammæ eruptione; idem fit acido acetico, ex quorum solutione aqua præcipitatur. Mucilage gummi arabici (14), seminibus plantarum oleosis, vitello ovorum connubium cum aqua subit, prævie tamen comminuta in formam pulveris vel saccharo vel etiam irrorata cum spiritu vini. Hæc combinatio per plures dies immutata manet, lac accurate præseferens, donec tandem camphora forma flocculorum secedit. Facile et magna copia solvitur in aqua acido carbonico imprægnata (15), quod etiam fit in aqua calcis pura (16). Destillatione

(9) Lichtenb. l. c. p. 38.

(10) Lichtenb. l. c.

(11) nov. act. nat. cur. t. I. p. 195.

(12) Morveau elem. de chem. tom. 3. p. 565.

(13) Romieu l. c. p. 443. t. 9. 10.

(14) French med. obs. and Inquir. vol. I. p. 421.

(15) Berg. mat. med. p. 320.

(16) Alexander experim. Essay, p. 128.

cum acido nitrico obtinentur crystalli albæ nitidæ formantes figuram parallelepipedam vel laminæ rhomboidales aut sexangulares (17). Hæc substantia saporis acidi est corpus plane ab aliis differens constituit novum, quod non in camphora continetur qua tale, sed primum efformatur (18), cujus vero compositiones salinæ parum notæ sunt. Cum terra argillacea destillata decomponitur, et obtinetur oleum camphoræ, quod ab oleo camphoræ caustico, obtento, si illa in acidum nitricum defertur, et partibus acidi adhærentibus qualitates causticas acidasque ostendit, toto cælo diversum est.

Liceat nunc enumerare effectus camphoræ, quos in corpora viventia exserit. Plantæ abscissæ et in aquam cum quadam particula camphoræ immissæ ac servatæ, multo longiori tempore vegetæ manent, quam in aqua communi; semina in eadem aqua prius germinare incipiunt, imo vetustiora multo citius vim germinandi acquirunt, quam cæteroquin in aqua sine addita camphora.

Animalibus grave venenum esse censetur, et hoc omni jure, cum multa exstant experimenta hoc comprobantia. Sic Muscæ vomitoria in lagenam cum contenta camphora illatæ mox deperdebant usum pedum suorum, nec parietibus vitri circummeare potuerant, solum volitabant; inquietæ erant et intra horæ dimidium et volandi potestatem amittebant, languidæ tergo jacentes, pedibus agitantes, nec vim iis insistendi eo minus circumeandi habentes; post horam soporosa decumbebant, pedibus convulsive motitantes et hinc inde alis celerrime vibrantes,

(17) Kosegarten l. c. p. 61.

(18) Maret in Crells anal. 1786, vol. 2. p. 138.

donec tandem porrectis haustello ac ano retractili immobiles manebant. Oniscus asellus sæpe immobilis jacebat et iterum expergefactus circumcurrebat, jamque intra horæ dimidium obibat. Dermestes lardarii parum effluviis camphoraceis afficiebantur, cursitabant sine virium notabili detrimento; sic se habebant erucæ Phalænarum vestes destruentium, quæ vero cum dermestibus fumicationibus extricatis brevi post peribant. Imo per noctem totam in vitro camphoram continente relictæ, mortuæ visæ erant. En purgatorium præclarum vestium, horreorum, granariorum, si adeo preciosum non esset. Aranea diadema junior immissa vitro velociter circumcurrebat, fila trahebat, sed mox in fundo vitri immobilis et contracta supinaque jacebat, commovens se solum turbata aliis insectis meantibus. Lepisma saccharinum vitro eidem immissum mox immobile mortuumque jacebat.

Eodem modo fere ut muscæ et Dermestes afficebatur Melontha solstitialis, discrimine eo quod per totam diem vivens manebat.

Interim notabile phænomenon, quod unicum subjectum ex Muscis vomitoriis et Dermestibus denique ex vitro exemptis et aëri libero expositis post quatuor horas reviviscebant, et tempore organorum omnium functiones recuperabant. Imo Dermestes ille altera vice per diem dimidium tali vitro inclusus et stupefactus immobilisque jacens denuo reviviscebat. Forsan animalia hæc continuo degentia in exhalationibus mephiticeis animalium putrescentium minus noxas adquirunt ab aliarum substantiarum fortioribus evaporationibus. Aranea vero et Oniscus branchiis imo corde vasisque præditi, ideoque organisationis perfectioris minus pares sunt, talia perferre odora-

Obitus breviori tempore procedebat tempestate calida vel frigida insimul humida (19), quoniam camphora sub his rerum articulis majoribus subjecta est effluviis, quod etiam afflatu augetur; temperatura vero calida frigidave sicca lentius adoritur (20).

Frustulum camphoræ cruri Ranae alligatum, stuporem pedis conciliavit (21). Eadem animalia in vitrum camdrachmis tribus Camphoræ abscondita, multo magis afficiebantur, nam intra undecim ad summum intra horæ quadrantes tres obibant, præcedentibus motibus violentis præternaturalibus, respiratione difficili, tandem stupore insequente, qui animal plane conficiebat (22). Hæc omnia sed prius halitibus camphoræ fumantis consequiebantur (23).

Effectus in animalibus avibus ac mammalibus majores adhuc videbantur ob eorum perfectiorem irritabilitatem ac sensibilitatem; in his præcipue conspicuum erat, quod camphora præprimis systema nervorum petat, intacto fere pulsu, quod omnino vi diffusibili ejus ac penetrabili facile explicandum. Affectione vero nervorum ulterius procedente et reliqua affici systemata necessarium est. Hoc quoque norandum camphoram dosibus parvis intervallis imo sæpius repetitam non adeo magnos et vix ullos noxios effectus eddidisse, quam magna quantitate insimul

(19) Menghini in comment. bonon. 3. p. 314. Carminati de animal. ex meph. interitu p. 186.

(20) Menghini l. c. Carminati l. c.

(21) Monro Essay and Observ. phys. and litterar. vol. 3. p. 315. 353.

(22) Carminati l. c. p. 186.

(23) l. c. p. 179 — 184.

porrectam, quo pacto gravissima concitabat phænomena, parum tamen constantia, quod omnino a varietate animantis, et hominis temperamento ætate et aliis hujusmodi dependet. In eo tamen omnes conveniunt, quod gravem indicabant affectionem nervorum; nimirum apparebant temulentia, furor aut sopor, aut in aliis anxietas solum cum gemitu ejulatione, ex ore spumæ profluvio, aut in aliis singultus, tremores, convulsiones. Protrudebantur in aliis excretionες varię, nimirum vomitus, alvinę depositiones, ptyalismus, urinę erupcio. Sed magni momenti, camphoram vomitu rejectam, etsi gravissimos effectus concitabat, nec ponderis tantillum deperdebat.

Aves animalia inter omnia summo irritabilitatis gradu prædita paucis granis et tempore brevissimo interficiebantur. Feles a 20 granis obibant; oves vero temperamentum phlegmaticum inersque offerentes parum ab hac dosi afficiebantur, imo nec drachmæ duæ nec uncia integra multum perturbarunt; feliciterque evaserunt (24). Canes vero a drachma semialtera gravissime tentabantur, in uno furor apparebat (25), in aliis vero symptomata hydrophobię intrabant, ut metu nocendi interemebantur (26).

Animalia hac ratione demortua, sectione ostentabant ventriculū mucō copioso repletum et inflammatum, cibos indigestos, meninges, pulmones, cor, vasa, intestina inflammatione correpta, bilem in intestinis tenuibus effusam (27).

(24) Menghini et Carminati C. l. c. c.

(25) Menghini l. c.

(26) Brunwel in med. observ. and Inquir. vol. 6. p. 229.

(27) Mengh. l. c. p. 204. Carmin l. c. p. 202.

Homines odore et exhalatione Camphoræ inclusæ in cameris gravissime afficiebantur, si repentine has intrarunt. Afficiuntur somnolentia, aliisque symptomatibus mentem stupefactam indicantibus. Sic narrat Triller (28) de viro nobili, qui Amestelodami tale conclave ingressus, mox concipiebat temulentiam, obscurationem visus, oppressionem ad pectus, et nisi pedem vacillantem subtrahisset, sine dubio concidisset. Interne vero assumpta pro variis circumstantiis diversos edit effectus. Vir quidam sumpta camphoræ drachma dimidia in oleo olivarum soluta, mox ventriculi ardorem, oculorum caliginem ac congestionem ad caput acquisivit; sed postquam aërem liberum petisset, illico liberabatur ab omnibus symptomatibus molestis (29). In alio ex eadem quantitate concitabatur nausea, quam subsequabatur vomitus biliosus sanguine mixtus, pulsusque concitatus (30). In alio post assumptionem scrupulorum duorum primum comparebat ardor ventriculi, pulsusque per plura minuta decrescens; post horas tres sequebatur somnus, vertigo per intervalla tentans, ebrietati status simillimus, et impallescencia vultus, Alexander (31), qui medicus omnes sensationes melius describere ac symptomata adnotare potuit, in se ipso experimenta instituit et hæc phænomena percepit. Incepit cum scrupulo, et pulsus a 68 ad 65 concidebat; scrupulis vero duobus assumtis cum syrupo Rosarum mox calorem ingratum in ore percepit, pulsus a 77 ad 67 descendebat, et thermometrum ventri applicatum gradu uno decidebat;

(28) Diss. de morte sub. ex nimio violar. odore in opusc. vol. 1. p. 240.

(29) Whytt Works p. 646.

(30) Griffin diss. de virib. camphoræ. Edinburg in Gött. Anz. 1769. p. 1408. Alexand. exper. Essays. p. 141.

(31) l. c. p. 227.

adjunxerant se quoque dejectio virium cum oscitatione et pandiculatione molesta; denique sequebantur vertigo, nausea, memoriæ defectus, abolitio sensuum, furor cum ore spumante, convulsiones, tremor, soporque inciderant, et pulsus ad 100 ictus celeritate augebatur. Sed præprimis notandum, camphoram jam ante horas tres assumptam potatione aquæ calidæ non solutam evomuisse, quo facto omnia symptomata sensim absque sensu componebantur, ususque sensuum rediit, superstite adhuc vertigine, tinnitu aurium, calore et tremore, quæ et post somnum naturalem disparuere, assumpta prius thea cum succo limoniorum et aurantiorum. Hæc comprobatur et Collin (32), qui post majorem dosim ebrietatem, vertiginem ac spasmos observabat.

Nota experientia medicamina plurima alio modo agere in statu morboſo, quam in sano et in Camphora comprobatur experimentis pluribus a medicis factis. Largiori dosi sub sordibus gastricis porrecta vertiginem ciebat (33). Major portio in febribus putridis exhibita nimirum, a granis decem ad drachmam dimidiam omni tertio quadrante horæ vel omni hora, producebat in non nullis caloris decrementum, pallorem cutis, obscuracionem visus, respirationem crebram et difficilem, pulsum minus frequentem inæqualem ac intermittentem, interdum rigores. Sed his post horæ dimidium se subtractis, insequabatur pulsus tardior æqualis majorque, respiratio liberior, cutis calida rubicunda, splendor oculorum, tremores evanuerunt, stupor cessavit, liber usus mentis intravit, convulsiones disparuerunt.

(32) observat. circa morbos P. 3. p. 148.

(33) Von der Wirkung des Kamphers u. Kalom. p. 56.

Ex hisce experimentis et effectibus consideratis sequuntur quædam observationes, nimirum quod Camphora analogam virtutem cum Opio habeat, eo tamen discrimine, quod ejus actio plane inversa est, nam prius sopit et obtundit, denique vero irritabilitatis augmentum inducit: quod in Opio e diametro oppositum reperitur. Porro concludendum camphoræ actionem in duo stadia dividendam esse. Primo, postquam ingesta fuisset, oritur ex transgressu soliditalis in expansum statum frigus, et agit qua tale; ut symptomata comprobant. Utrum camphora ad antiphlogistica utrum ad stimulantia pertineat, multum inter doctos disputatum fuit. Adducunt asseclæ prioris sententiæ, camphoram in spiritu vini solutam et ex conveniente vehiculo ingestam nec minime calorem augere nec pulsum accelerare, imo, addunt, refrigerium manifestum ad præcordia præcipue percepisse (34). Alii addunt sensum frigoris in lingua degustantis, ægregiam virtutem in morbis inflammatoriis, pallorem, horrorem, pulsusque frequentiam imminutam. Perpendentes vero actum, quo corpora ex statu solido in fluidum aut aëri formam transcuntia temperaturam suam mutant, facile omnis rixatio componetur; camphora enim qua corpus facillime in auras avolans statum suum solidum commutat cum maxime expanso l. aëriforma, et hic alia mutatio insimul ingredi non potest, nisi illa temperatura, quod experientia ducti in plurimis corporibus analogis cernimus, et vix ullus erit, qui illa adnumeraret ideo antiphlogisticis, v. g. ætherem sulfuricum, aceticum, oleum præcipue ætherum Menthae piperitæ etc. Ex hac proprietate refrigerandi facile

(34) Frid. Hoffmann diss. de usu Camph. inter. 1714 p. 20. Tralles de usu Camph. refrigerant 1734 p. 23. Poiteau Melanges de Chirurg p. 184. Hufeland Journ. in excerpt. sub art. Camphora.

explicari potest vis antiseptica, quare carnes adeo bene conservet contra putredinem (35), sed, camphora postquam in auras avolavisset, caro sine obstaculo omni sepsim contrahit. Ex hac et explicari potest stupor pedis in rana, postquam crus cum particula camphoræ ligatum fuit. Apparet et virtus hæc in plantis abscissis cum camphora in aqua longiori tempore vegetantibus conservatis. Ideo pro parte saltem vis præclara camphoræ in gangræna humida siccaque. Sed vis antiseptica in febribus putridis aliisque similibus morbis non huic adscribenda, sed aliis inferius recensendis.

Considerantes autem phænomena primum hoc stadium subsequencia, utpote calorem in ore et ventriculo, accelerationem pulsus, congestionem ad caput cutemque, unde larga sudoris copia extricatur, imo odorem camphoraceum præferentis, habemus activitatis camphoræ stadium alterum, et insimul convincimur eandem omni jure ad calefacientia et excitantia recensendam esse.

V i r e s sunt stimulantes, calefacientes, irritantes, diaphoreticæ, nervinæ, antispasmodicæ, pénétrantes, maxime diffusibiles, resolventes, præterea anthelminticæ; quibus nonnulli virtutem narcoticam addunt, ad modum omnium stimulantium majori dosi porrectorum (36), cujus narcosis opio pellitur (37).

Impense laudatur ob vires adeo præstantes in morbis plurimis.

(35) Pringle diss. of the army append. p. 12. Essai sur la putrefaction p. 399.

(36) I. ab Hildenbrand inst. pharmacolog. sub Camphor.

(37) Hufelands Journ. in excerpt. sub art. heroisch Gewächse.

In febribus. Plures medici, adhaerentes opinioni camphoram refrigerare, exhibuerunt illam in pulsus vigore, præcipue innixi camphoram cum euphoria agere in inflammationibus externis, quin imo Fr. Hoffmannus hujus theoriæ assecla illam in omnibus morbis acutis exhibere suadet, putans omnibus hisce quidpiam inflammatorii sublatare. Hæc vero experimentis recentioribus non comprobatur, et princeps contraindicatio desumitur ex inflammationis præsentia et plethora; sed addunt vires noxias nitro corrigi debere (38), nec non præmittendam esse venæsectionem cum diluentibus, acidis vegetabilibus, salinis, alvum leniter subducentibus. Quadratur ergo probò effectu in fine peripneumonix, hepatitidis, enteritidis, quando vires fractæ languent et phlogosis defervuit, imo in peripneumoniis inveteratis neglectis bene præbetur. In his malis qua unguentum externe applicandum bene adhibetur (39).

In febre puerperarum largæ doses bene conveniunt, cum nitro in activis, in putridis cum acido nitrico ad vires coadjuvandas (40), et in his casibus qua specificum pronuntiatur.

Bene quadratur in inflammationibus rheumaticis præmissis evacuationibus. Refrigerio concepto assumptione quantitatis modicæ camphoræ præcavetur rheumatismo (41).

Excellit ejus vis in febribus putridis medendis, stimulando vires errigit, turbasque febriles compescit; ex asse respondet in febribus carcerum nosocomiorum in

(38) Collin observ. circa morb. l. c.

(39) Rosenstein Kinderfrauh.

(40) T. Kirkland a treat. on Child. b 2d. Jevres. p. 107.

(41) Rosenstein apoth.

secundo aut tertio stadio (42), ubi cutis sicca ad sudorem blandum propoliciendum (43), ubi petechiæ eruperunt et sanguis ruit (44). Bene agit in systema nervosum sua vi antispasmodica ejus turbas compescens. Interim non valet ubi congestiones ad encephalum, pulsus plenus aut ficticie debilis, nec in inflammationibus localibus; abstinendum quoque a magnis dosibus, quoniam se adsociarunt convulsiones letales, delirium, phrenitis, pulsus acceleratio nimia, rubor faciei et oculorum (45), sufficiunt intra nycthemeri spatium consumsisse grana decem v. quindecim; sunt qui enormi dosi exhibent, et illa optima dosis est, quæ gradui morbi responder. Ut eo melius a ventriculo feratur conjugenda cum *Serpentaria*, *Contrajerva* (46), aut aceto (47). Exhibent illam nonnulli in clysmate non sine successu (48). Forma suffimigii carbonibus inspergenda ad aërem in cubilibus horum ægrotantium corrigendum, præcipue in solutione aceti, quadrat. In peste magnis laudibus commendata fuerat jam antiquitus a *Mathiolo*, *Conrado Gesnero*, *Minderero* aliisque. Et in summo putredinis gradu in gangræna humida siccaque jam ab arabe *Ali Oseibah* laudata, et a *Collinio* (49) denuo commendata, proponens non interne solum dosibus largioribus, sed et externe.

(42) *Pringl diss. of the army* p. 310.

(43) *Ludwig advers. med. pract. vol. 1. P. 1. p. 61.*

(44) *Riveri obs. et hist. cent. 1. obs. 24. 29. cent. 2. obs. 18. 62. 64.*

(45) *Quarin method. med. feбри.*

(46) *Quarin l. c.*

(47) *Hucksham oper. t. 2. p. 117.*

(48) *Metzger adv. med. P. 2. p. 87.*

(49) *observ. circa morbos. P. 3. p. 145.*

In febribus intermittentibus cum sensibilitate nimia systematis nervosi, cum nitro bono successu exhibuit Hallé (50).

In febribus exanthematicis præcipue mutato charactere in passivum cum euphoria propinatur. Hinc optime exhibetur in variolis cum caractere putrido incedentibus, quin imo a Boerhavio affirmatur miasma illarum penitus enervare, quod Rosenstein comprobatur, nam quodsi cutis pure varioloso scatens unguento camphoraceo inungitur, infectioni præcaverur; tuentur oculi linteo camphora fricato, et supra eos suspenso, nares quoque eodem, aut linteo spiritu vini camphorato irrorato, fauces vero gargarismate; imo supra pectus sacculo insuta gestata grassantibus malignis arceat infectionem (51). Hæc virtus a Hallero (52) comprobatur, aditque in hæmorrhagiis ipsis in his contingentibus proficuum fuisse. Tissot cum acidis bono eventu in malignis præbebat (53), et Giseke in variolis cum petechiis optato successu propinabat (54). Conferunt quoque suffimigia linteis excepta, quibus partes foventur, et videbant retrogressas denuo provocatas fuisse. (55).

In Erysipelate magnas laudes sibi vindicavit ob vim resolvablem discutientem, diaphoreticam; imo in maligno bona visa. Semper tamen respectus habendus ad virium conditionem. Nec sine his cautellis in inflammationibus

(50) In mem. de la soc. R. de Medic. vol. 5. p. 69.

(51) Rosenstein Kinderf.

(52) Opusc. med. p. 145.

(53) Epist. med. pract. p. 237.

(54) Abhandl. u. Beob. a. d. Arzneigf.

(55) Metzger advers. med. P. 2. p. 185.

externis cuti applicanda; melius quadrat in tumoribus frigidis indolentibus.

Perquam efficax remedium sistit in revocandis exanthematibus retrogressis, aut languente eruptione. Imo in scabie retropulsa intempestiva inunctione convenit (56).

Commendatur et in febribus lentis nervosis (57).

In nevrosibus plurimis impensis effertur laudibus ob vim nervinam antispasmodicam. In paralysi per usum continuatum instar lotionum cum spiritu vini proficua visa erat (58). In colica ex hæmorrhoidibus præmissis præmitendis opes citissimas fert (59). In colica pictonum cum oleo pingui et opio auxilium ferebat Mohrenheimio; sed morbum non radicitus tulisse sed solum lenivisse asserit Stollius. Colicæ ex rheumatismo arthritide bene cedunt usui ejus interno et externo adhibito (60). Virtus Camphoræ anodina multifaria experientia est decantata; sic mitigat dolores in scorbuto, rheumatismo, arthritide cum immobilitate artuum infestanti (61), in odontalgia rheumatica juvat frustulum ore retinere (62).

Præclara et admiranda virtus in melancholia et mania jam antiquissimis temporibus medicis nota, et novissimis sæculis a complurimis experientia suffulcita. Interim

(56) Rosenstein l. c.

(57) Huxham oper. t. I. p. 172. t. 2. p. 84.

(58) Hufeland Journ. in exc. sub art. Camph.

(59) Jahn mat. med. sub Camphor.

(60) Jahn l. c.

(61) Collin observ. c. morbos p. 145.

(62) Trew in act. nat. cur. vol. I. p. 192. Murray app. medic. t. 4. p. 428.

adscriptis Locherus viam hanc celebrem aceto, in cuius conjunctione hanc exhibebat, sed opinio hæc refutabatur experimentis institutis bono successu a viris clarissimis. Auenbrugger (63) peculiare indicans momentum adjunxit, quod consistit, si membrum virile contractum, parvum duriusculum, scrotum corrugatum et manibus palpantibus vacuum, testiculis ad suprema retractis, et si omnes hæ partes nimium caleant in ratione adjacentium; in feminis vero injiciebat tremorem digitorum, intorsionem manuum ad interiora, quæ et in viris sufficiens signum.

Quamvis in omni mania ac melancholia camphora quadret, tamen quædam cautelæ sub usu ejus observandæ veniunt, imo sunt casus, ubi penitus contraindicatur. Hinc multum confert observare naturam ægrotantis, in qua sit ætate constitutus, cuius temperamenti, an sit plethorici, porro an præsto adsint congestiones versus organa nobilissima, signa diatheseos inflammatoriæ, pulsus durus plenus veloxve, an stabuletur colluvies in viis primis; sed omne desiderium explet, si præmissæ fuerint his medentia juxta casum modificata et adaptata. Exserit virtutes suas excellentes in hominibus temperamenti phlegmatici, facie pallida, extremitalibus frigentibus, respiratione lenta, et pulsu torpido, ideo belle convenire melancholicis Borsieri (64) dicit. Observarunt quoque, post dosin majorem insequata fuisse symptomata molesta, uti sunt vertigo, inbecillitas et insultus quasi epileptici, quæ vero comparent in bonum ægri (65); alii vero hanc

(63) *Experim. nasc. de remed. specific. sub sig. specifico in mania viror.*

(64) *Inst. med. pract. vol. 3. p. 189.*

(65) *Simons u. Richter chir. Bibliothek. t. 7. p. 771.*

Camphoram sine ulla sequela viderunt; sed quæso, an ubique nobis liceat esse tam felicibus perspicere causas morborum horum innumeras, aut perspectas auferre?

Hoc quoque mentionem meretur, quod in maniacis, effectum salutarem experientibus, mox et insigni sæpe celeritate contingat, largo sudore diffuant fere, imo recidiva post diætam perversam denuo usu repetito profligetur; nonnulli pacatiores evadunt, et somnus profundus large sudantes adoritur. Sed magnas doses, uti et aliorum medicaminum heroicorum exhibere necesse est.

Optato cum eventu exhibita fuit a Jabnio in melancholia ex metastasi lactea exorta, præcipue in conjunctione cum nitro aut sale ammoniaco.

Laudatur porro in hypochondriasi et hysteriasi urgentibus spasmis et mirifice contribuit (66); sed effectus illius non sunt longæ durationis, nec recidivam prævertit (67). Epilepticis in combinatione cum nitro bonas opes tulisse asserit Locherus (68). In Chorea St. Viti commendat Wilson cum assa fætida. In Hydrophobia a plurimis commendabatur, a Tissotio ac Werlhofio forma sicca; a Selle vero modo incongruo qua fluidum laudabatur; sed præconia non videntur firmis comprobata esse experimentis. In Tetano universali ex nimia seminis jactura proficuum vidit Spanitzer (69). In strabismo convulsivo et dolorifico (70). In asthmate convulsivo lavamen

(66) Hoffmann diss. de Camphor. p. 32.

(67) Home clinical. exper. p. 193.

(68) Obser. pract. p. 42.

(69) in Hufeland Journ. sub art. Camphor.

(70) Collin obs. pract. P. 3. cas. 3.

momentaneum efficaxque fert (71), quod Burton et Schaffer comprobant. In Satyriasi ad compescendam nimiam irritabilitatem (72), imo in priapismo ob eandem causam commendatur. Datur etiam in convulsione cereali (73). In omnibus spasmis post conceptum myasma podagricum vexantibus (74), nec non in illis post retro-pulsionem exanthematum et impetiginum aut post exsiccationem ulcerum inveteratorum exorientibus.

In morbis verminosis a pluribus laudata fuit (75 a) qui transferentes per analogiam virtutem noxiam animalibus effluviis (75 b), ideo et camphoram forma clysmatis adplicabant (76). Sunt interim remedia præstantiora, et febres, in quibus adhibetur (77), optimum sistunt anthelminticum.

Magnas laudes sibi comparavit in morbis nonnullis excretoriis. Sic in profluviiis cruentis nimis cum nitro magnas opes ferebat (78), et in hæmorrhoidibus (79). In disenteriis Mathiolus commendavit (80). In pollutione diurna ac nocturna (81), in qua Joerdens cum nitro

(71) Milar on asthma and whooping. Cough. p. 104.

(72) Müller in Hufeland Journ. sub art. Camphor.

(73) Tode med. Biblioth. St. 1. p. 158.

(74) Schmatz med. v. chirurg. Vorf. p. 138.

(75 a) Matysolus bylinac wydanym Weleslawinowym. p. 20.

(75 b) Prange diss. de Camphor vir. anthelm. §. 9. 10.

(76) Fowler in med. coment. v. 8. p. 344.

(77) Prange l. c. §. 6.

(78) Etmüller in Hufeland Journ. sub art. Camphor.

(79) Matysolus byl. l. c.

(80) Matysolus byl. l. c.

(81) Matysolus byl. l. c.

maxima euphoria præbebat (82). In fluore albo vel gonorrhœa (83), in quibus Lange (84) cum succino et nitro multum profecit. A multis creditur salivationem compescere ex mercurii usu ortam, ideo Roullin (85) unguento mercuriali adjiciebat camphoram, quod Despaturreaux (86) alique recentiores comprobant; sed multi contrarium plane proferunt, innixi non solum experientia in hominibus hoc morbo adfectis, verum etiam in animalibus visa, nam in his spuma ore protruditur camphora ingesta, imo etiam masticata ore prolicit salivam copiosam. In oprobrium camphoræ viderunt asseclæ prioris sententiæ usu ejus convulsiones, febrem aliaque molesta symptomata concita esse (87). Impense quoque laudari meretur in cataracta et amaurosi. Externe cum præclaro effectû adhibetur, ob vim resolventem, discutientem et antisepticam. Sic utilis visa est in ulceribus ex varia causa ortis, aut ex læsione externa, aut ex phlegmone, aut ex febre putrida, scorbuto, rheumatismo aut arthritide. Imo gangrænæ limites ponere dicitur (88), sed usus largior requiritur. Quodsi ex applicatione nullus consequatur effectus, camphora in acido nitrico solvenda est in formam olei, quod escharotici more adhibendum, et camphora denique meraca cicatrissatio promovenda (89), quod Gmelin (90)

(82) Hufeland Jour. t. IV. P. 2. p. 312.

(83) Matyrolin bylin l. c.

(84) misc. verit. de reb. med. fas. I.

(85) obs. de medec. p. 266.

(86) in Halleri diss. pract. v. I. p. 531.

(87) Collin observ. circa morb. p. 3. p. 146.

(88) Collin observ. circa morb. l. c.

(89) Collin l. c.

(90) in Schwab. Beob. a. d. Arznei. tom. 5. p. 71.

comprobat. Cum opio porrecta in ulceribus cancris nimium dolentibus mirifice contribuit, quum solum opium ulcus magis sordidum et saniosum reddat (91). Ulcera cacoëthica fœtida corroborat, et pus bonum parare efficit, putredinem compescit, hinc pulveris forma cum saccharo trita proficua visa est, non solum in his, ex fomite venereo, imo etiam scorbutico, scrofuloso (92). In iisdem malis uti et in gangræna cum cortice peruviano externe adhibebant; interim vim hanc benignam cortici adscribendam esse censent. In discutiendis et emolliendis tumoribus facile principatum tenet (93), præcipue oleo excepta; imo adhiberi meretur in tumoribus osseis ex arthritide ortum ducentibus cum coindicatis (94). Cæterum usum externum jam passim monuimus.

Pervenimus nunc ad vires, quas monstrat, si opponitur medicamentis mala varia concitantibus. Corrigit enim vires Cantharidum in vias uropoëticas sub usu majori vel in subjectis organis his affectis et has contraindicantibus, exserrentes optimas (95); ideo in stranguria ex hac causa juvat aura camphorata aut solum inunctio Camphoræ in oleo solutæ ad malleolum (96); et ad præcavenda hæc noxia aut inspergitur pulvis Camphoræ emplastris vesicatoriis aut illis malaxatur, quod et fieri potest in deligatione

(91) Lassone sen. in Hist. de la societ. royal de Med. de Paris vol. 5. p. 266.

(92) Flajani nuovo metodo di medicare alcune malattie spettante alla Chirurgia p. 177.

(93) Whytt Works p. 669. Plenck pharm. chirurg. p. 105.

(94) Hufeland Journ. in exc. sub art. Gliedschwamm.

(95) Jo. Grenewelt tutus Canthar. in med. usus internus.

(96) Home Chemical exp. ed. 2. p. 31.

horum ulcerum (97). Hoc felici invento pares sumus, varios morbos prævertere, in quibus Cantharides probo effectu agunt, sed variis circumstantiis veritatæ.

Bene componit noxios effectus Scillæ, nimirum dolores atroces per corpus sævientes, convulsionesque in irritabilibus (98).

Etiā mitigat vim drasticorum medicaminum (99). Opii vim narcoticam imminuit, ita ut nec somnus profundus protrahatur, nec perturbetur insomniis terrificis, nec ut subsequantur subsultus tendinum, nec aliæ hujus generis agitationes (100).

Præparata. Spiritus Camphoratus solutione camphoræ in spiritu Vini paratus. Linimentum saponato-camphoratum vel Opodeldock paratum ex sapone albo raso et soluto in Spiritu Vini cum oleo destillato roris marini et amonia pura liquida camphoraque sub continua agitatione digestis. Ingreditur quoque acetum aromaticum, emplastrum album camphoratum, defensivum, diabolanon, saponatum.

Dosis et ratio propinandi. Quoniam camphora remedium citissime in auras avolat, ideo minoribus sed frequentionibus dosibus, ut omnia hujus generis exhibenda. Incipiendum a grano dimidio vel uno, et

(97) Werlhof in Wichmann diss. de venenor. quorum d. virt. p. 81.

(98) Tissot epist. med. pract. p. 406.

(99) Lassone l. c. p. 265.

(100) Hallé in Mem. de la societ. de Medic. tom. 5. p. 73. Hahnemann in Hufeland Journ. in exc. sub art. Gewächse substanzien.

sensim absque sensu adscendendum ad grana quinque, decem, duodecim, et hæc portio nyctheineri spatio absu-
menda; sunt tamen nonnulli, qui Camphoram dosi enor-
mi porrigunt ad drachmam dimidiam, unam, imo ad dimi-
diam unciam (1); optima vero in genere ea dosis, quæ
subiecti constitutioni et gradui morbi applicata est, et
sunt casus, ubi ob peculiarem idiosyncrasiam nec minimæ
feruntur. In dosi majori ne molestiam producat in fauci-
bus, cum urens sit, utque eo melius a ventriculo per-
feratur (2), mucilagine aut Syrupo obvolvenda, et sic in
decoctis aut emulsionibus propinanda, quæ etiam ad mix-
tionem cum aqua contribuunt. Semper hoc adnotandum,
ut lagena probe concutiaturs ante assumptionem, quoniam
remedium cum aqua ægre conjungendum longiori mora
flocculorum ad instar fluido innatat. Forma sicca in pul-
vere nimirum bene cum saccharo et nitro combinatur.

Externe multifario modo applicatur, sic in clysmatibus, sic pannis linteaminibus sacculisque ex herbis aro-
maticis confectis infricatur aut iis inspergitur, imo insui-
tur; sic commiscetur unguentis vario usui inservientibus;
aut inservit fomentationibus humidis aqua probe subacta,
aut in spiritu vini soluta; et denique si erodentibus aut
vesicatoriis opus est repentinis, camphoræ frustulum cuti
ligatur, quam brevi spatio adurit; sed ego per sex horas
camphoræ frustulum in angulo digitorum tenens nec mini-
mum adustionis sensum percepi.

Præter memoratas stirpes camphoram largientes ni-
mirum Laurum Cinnamomum et Camphoram adhuc plures
numerantur, utpote Rosmarinus officinalis, Salviæ plures,

(1) Von der Wirkung des Camphers und Pelomelas. p. 64.

(2) Boethergil in med. observ. vol. 1. p. 432.

inter quas *S. officinalis* et *æthiōpis* eminent, *Hyssopus officinalis*, *Thymus vulgaris*, *Mentha piperita*, *Levandula Spica*, et verbo omnes plantæ floribus labiatis ex Linci Classe Didynamia; porro *Chenopodium ambrosioides*, *Achillea millefolium* et *Ageratum*, *Unxia camphorata*; denique *Schcenanthus persicus* (*Kämpfer amœn. exot. p. 773*) *Radix Zedoariæ*, *Inulæ Helenii*; fructus piperis *Cubebæ*; et herbæ anemones prætensis. Proust refert magnam copiam camphoræ obtinere incolæ in Murcia ac Valentia Hispaniæ ex oleis æthereis plantarum indicatarum ibidem habitantium, uti *Majoranæ*, *Salviæ*, *Lavandulæ* leni evaporatione. Kind, ex oleo terebinthinæ actione acidi muriatici gasiformis obtinuit Camphoræ speciem, sed multum genuina viliores.

Restat adhuc, ut mentionem injiciamus de arbore quadam botanice nondum descripta, genuinam camphoram largiente. Vocatur hæc species camphora sumatrensis vel borneensis, est nativa, rarissime et vix unquam ad nos adfertur, quoniam Japanenses illam permagni æstimant, pro libra una hujus libras quadraginta japanensis vel vulgaris dantes. Existunt solummodo descriptiones iconesque imperfectæ apud sequentes auctores:

LAURUS foliis ovalibus acuminatis lineatis, floribus magnis tulipaceis. *Houttyn in Verbandeling. d. Maatsch. d. Weetenschap. te Harlem vol. 21. p. 266 t. 8.* Arbor Camphora, *Grim in ephemer. nat. cur. dec. 2. an. 1. p. 371. fig. 33.* Arbor camphorifera borosiensis, *Arent Sylvius in Valentini hist. simplic. p. 488 c icon foliis adæq.* Camphire tree. *Car. Miller in philes. transact. vol. 68. P. 1. p. 169.* *Marsden hist. of Sumatra p. p. 121.*

Arbor speciosa ascendit ad altitudinem *Quercus*, cujus et amplitudinem adipiscitur. Truncus tanta peripheria

est, ut scindi possint ex eo asseres latitudinis duorum pedum cum dimidio (3), perquam grata scrinariis, nam lignum facile tractatur, leve est, durable tamen, ac immune ab insectis lignivoris. Folia contritione camphoram amœne spirant, sed exsiccata mox illum odorem amittunt. Fructus conditi gratum saporem habent camphoraceum (4).

Crescit arbor hæc præstans in Insulis Sumatra et Borneo, e quibus borneensis ad opidum Boros proveniens præstantissimus est.

Camphora hæc solum ex stirpibus vetustis obtineri potest, et talium rami sponte finduntur, ex quibus substantia liquida oleum camphoræ dicta destillat et vasculis appensis excipitur. Hoc oleum diversum videtur a Camphora, potius resina liquida, quo incolæ in diversis morbis optimo effectum utuntur ad resolvendum, discutiendum imo ad inflammationes arcendas. Hoc oleum etiam arte elicitur incisione trunci. Quando hoc oleum se monstrat, pro certissimo signo habent arborem copiosa Camphora scatere, et invenitur in fissuris ligni præsertim ubi nodi aut hiatus sunt (6), aut in medulla (7). Eximitur hæc optima, purissima atque æstimatissima; reliquæ partes, ligno tenaciter adhærentes, abraduntur, quæ species ob quisquilia jam vilior habetur. Alio signo arborem hoc corpore scatere cognoscunt tali modo: avulsam parrem corticis

(3) Dejean in Gaubii advers. p. 108.

(4) Grim l. c.

(5) Marsden l. c. p. 123.

(6) ten Rhyne litt ad Jac. Breyn in prodrom. p. 8.

(7) Grim l. c. p. 372.

siccant, et eam olfaciunt; simulque truncum pulsant. Ex his cognoscitur præsto adesse largam copiam, ideo truncum ad radicem absciunt; corticem avellunt, et camphoram ex locis superne memoratis exinunt (8). Sed ex unica arbore perpauca quantitas obtinetur, vix libra una aut sesqui altera, ad summum duæ tresve (9), et ideo precio rarissimo constat. Divenditur purissima semper cum parte quadam quisquiliis imprægnata; imo lucri gratia a nefariis alumine corripitur.

Camphora hæc nativa quandam prærogativam habet præ communi, nam non adeo cito in aërem dissipatur. Quo nitidior, pellucidiorque est, eo cariori stat precio (10). Japanenses multum illam æstimant, autumantes reliquis remediis spiritum vimque sufflare, adeo et pauca remedia sunt, quæ absque hac assumerent (11). Ad mentem horum ac Siamensium jam odor solus vires cardiacas possidet; interne stomachum gratissime ferit, viscerum obstructions tollit, et in febribus putridis biliosis commune remedium iis sistit. Valde interim dubitandum, an easdem cum nostra possideat virtutes.

LAURUS NOBILIS.

L. foliis lanceolatis coriaceis subundulantis venosis perennantibus, floribus subquadrifidis dioicis. Lin. spec. plant. ed. Willd. tom. III. p. 479.

Laurus vulgaris Baubin pin. 460. Tournefort 579. Du Hamel arb. 1. p. 350. t. 134 et t. 134. Nro. 2.

(8) ten Rhyne l. c.

(9) Grim. in act. nat. cur. l. c. p. 375.

(10) Escheltkron, Beschreib. d. Insel Samatra. p. 60.

(11) Grim. l. c. p. 372. Ten Rhyne l. c. p. 11.

Laurus. *J. Baub.* 1. p. 409. *Raj. histor.* 1688. *Dodonæ*
pempt. 849. *Lobl. ic.* 2. p. 141. *Camer. epit.* 60. *Laurus*
Blackw. t. 175. *Haller helv. Nro.* 1602. *Laurus Miller*
dict. Nro. 1. 2. 3. *Laurus nobilis Allioni fl. pedem.* n. 2124.

Arbor hæc in locis natalibus sat magnam amplitudinem ac altitudinem attingit, apud nos vero solum in viridariis culta fruticis formam refert. Rami cylindrici, glabri, fusei, foliis copiosis ornati. Folia lanceolata alterna, breviter petiolata; petiolo canaliculato, margine integerrimo subundulato et aliquantulum reflexo, superne late viridia nitidula, infra glaucescentia, venis rufis notata; hæc attingunt longitudinem duorum et ultra pollicum. Squamæ gemmarum florigerarum rotundatæ hæmisphericam figuram præsentantes. Flores inter Lauros recensitos maximi, candidi, quatuor quinque sex in umbellæ simplicibus dispositi, inque axillis foliorum collocati, pedunculis communibus fusciscentibus glaberrimis, specialibus vero albobubescens; partes hæ omnes feminearum minores brevioresque sunt. Perianthia dioica quadri-quinquesida, foliolis obovatis obtusis, masculinorum longioribus latioribusque. Stamina novem pluribus ordinibus concentricis posita, interiora ad basin utrinque corpore glanduliformi globoso instructa, omniaque antherifera. Ovarium ovale virescens, stylus breviusculus, cum stigmate truncato parum dilatato. Fructus bacca drupacea; recens magnitudine cerasi exigui, profunde cærulea, succo multo scatens, exsiccata vero fusca et rugosa evadit. Nucleus testa involutus, semine badii coloris.

Habitat in Europa australi, Italia, Hispania, Gallia meridionali, atque in Oriente.

Partes in officinis usuales sunt folia et baccæ. Folia contrita sunt odora, gustu aromatica, acria cum adstrictione aliqua. Si per aliquot horas in aqua macerantur communi et denique destillationi subjiciuntur, largiuntur

oleum æthereum in pauca quantitate, perquam odorem; cum spiritu vini præbent extractum modice calidum atque pungens.

Vires eorum sunt stomachicæ, roborantes et excitantes, humores pituitosos resolventes, flatu pellentes, circulum sanguinis propedientis; menstrua pellere dicuntur. Sed usus eorum plerumque ex officinis exulat, et solum culinis relinquitur in condimentum ciborum gratum.

Baccæ formæ indicatæ, omnino magis odoræ et sapidæ sunt quam folia, aroma enim et amarities major est cum pinguedine conjuncta, quæ in omnibus ejus partibus observanda. Continent duplex oleum, æthereum et unguinosum.

Baccæ ipsæ ore masticatæ dicuntur præcavere infectionem febrium malignarum. Vix vero in pulverem bene conteruntur ob naturam unguinosam. Oleum destillatum aroma spirat gratum, sed raro cum saccharo assumitur ad usum internum, magis quadrat externe.

Oleum unguinosum, quod ad nos ex Hispania, Lusitania advehitur duplex est. Vulgatius viliusque extrahitur coctione subjunctaque expressione; baccæ recentes et bene maturæ collectæ conquassantur et aqua supra ignem lenem per 10 horas excoquantur, quo facto tota massa linteo sacco excepta, prelo comprimitur, et fluidum hoc cum illo sponte promanato commiscetur. Omnibus refrigeratis oleum aquæ innatat et depromitur. Hæc pulpa de novo aqua cocta et eodem modo tractata, denuo oleum largitur notæ vero villioris (1). Probum oleum est coloris viridis spissitudinis axungie porcine, odoris laurini, saporis amari. Constat ex partibus æthereis et unguinosis, ideo ejus proprietates mixtæ. Corruptur cum oleo olivarum,

(4) Du Hamel tract. des erbres tom. I. p. 351.

Alterum oleum sola expressione obtentum insipidum fere est et inodorum, fluidumque (2); aëri expositum axungiae spissitudinem acquirit, cujus et proprietates absque ullo discrimine habet.

Vires. Oleum coctione pressioneque obtentum ob virtutes suas excellentes ad tumores discutiendos, ad dolores sedandos, partes roborandos tono amisso, quod bene quadrat ad flatus colicas cientes pellendos. Emplastrum de baccis lauri cum successu applicatur abdomini ad flatus pellendos, vomitum sedandum, et ventriculum roborandum.

LAURUS SASSAFRAS.

L. foliis deciduis integris lobatisque, floribus dioicis. *Lin. spec. plant. ed. Willd. l. c.*

Sassafras arbor ex Florida, ficulneo folio, *Baub. pin. 431.* Sassafras *Monardi. Dalech. hist. 1786.* Sassafras lignum pavanum *J. Baub. 1568.* Cornus mas odorata, folio trifido margine flavo, Sassafras dicto, *Plucknet alm. 120. t. 222. f. 6. Catesby Carol. 1. p. 55. t. 55. et hort. p. 17. Nro. 30. Kalm. Resa til norra america tom 2. p. 270. 434. Seligmann av. ic. 2. t. 10.* Sassafras *Blakw. t. 267.* Laurus foliis integris trilobisque *Lin. hort. Clifort. 154. Dubamel arb. 1. p. 350. Nro. 7.* Laurus Sassafras *Mill. dict. Nro. 7. Trew plant. Ebret. t. 59. 60. Michaux flor. bor. amer. p. 244. Lamark encyclop. l. c.*

Arbor ob foliorum formam notabilis et unica foliis divisus in toto Lauri genere instructa. Ascendit illa ad altitudinem pedum viginti et tringinta, truncus vero in diametro habet pedem unum alterumque. Hæc vero magnitudinis ratio dependet a soli natalis natura ac climate, sic in Florida et Carolina talis magnitudinis magisque

(2) Lewis mat. med. p. 346.

aromatica invenitur quam in Canada ac Virginia. ubi solum fruticem refert. Superne dirimatur in frondes copiosos cymam amplam formantes. Rami sunt cylindrici, cortice glabro et virescente involuti, foliis plurimis coronati. Folia sunt alterna petiolata, quo ad formam ac magnitudinem valde variantia. Nonnulla sunt divisa in duos tresve lobos, alia sunt integerrima: omnia tamen glabra, coloris palide virescentis cum admixta aliquantulum glaucescentia, nervis ramosis percursa; magnitudine ab illa palmari ad bipolicarem. Foliorum axillæ novaculis munita et illa sunt lanuginosa molliaque. Flores proveniunt ex ramulis anno præcedente enatis, dispositi in paniculis vel corymbis unum duosve pollices æquantibus. Horum pedunculi singuli; bracteolis minutis, linearibus, caducis suffulti. Flores parvuli, lutescentes, dioici vel polygami: perianthio in sex lacinias lineares diviso; staminibus novem perianthio brevioribus, utrinque glandula munitis. Ovarium ovale, stylo stamina excedente coronatum, stigmate obtuso aut truncato. Drupa ovalis maturitate carulea calycis rudimento inferne munita.

Inhabitat arbor hæc plurimas regiones Americæ borealis, præcipue Virginiam Carolinam, Floridam, Canadæ, imo meridionalem, Mexico et Brasiliam.

Lignum ejus usui æconomico valde acceptum ob resistantiam suam putredini, et utensilia ex illis facta, præcipue lecta cimicibus inamœna ob odorem fragrantem. Hæc vero res molesta, quod aëri expositum a vermibus mox devoretur. Folia vaccis, baccae vero avibus bonum gratumque pabulum largiuntur. Cortex ad tingendam lanam colore aurantiaco usurpatur; flores vero forma Theæ consumuntur (1).

(1) Kalm, l. c.

In officinis medicis in usum veniunt cortex et lignum. Lignum ad nos adfertur in frustis magnis, crassis, tuberosis, coloris lutescentis vel rubescentis, saporis fortis acris aromatici, odoris amœni fœniculacci. Cum vel sine cortice adfertur et magni momenti est, nam cortice orbata omnes recensitas qualitates amisit. Cortex extus rugosus, cinereo fuseus, intus ferugineus, levis in strata tenuia dilacerandus, ligno præstantior. Virtus hæc sita est in oleo æthereo, cujus ex libra una ligni una duæ drachmæ obtinentur, et offert ab initio colorem nullum, qui ætate transit in luteum, et deïn rubicundum, fragrans et odore ligni, pungens, aqua gravius, ideo cito fundum petit, imo oleo Caryophyllorum ponderosius (2). Infusum aquosum saturate est rubrum, ligni odorem et saporem præferens; in extractum inspissatum, est amaricans subadstringens. Extractum spirituosum aromaticas partes vehit. Præter quod ingrediatur tincturam lignorum nulla alia existunt præparata.

Vires sunt stimulantes, humores resolventes, diaphoreticæ et diureticæ. In rheumatismis frigidis, imo in podagra valde celebratur (3). In hydropse valde proficuum remedium visum fuit et plurimis exemplis decantatum (4). Fiducia in lue venerea nunc plane evanuit. Contraindicatur in subjectis habitus sicci, plethoricis, cholericis in inflammationes pronis.

Dosis ligni a drachmis duabus ad quatuor, corticis ab una ad duas pro infusi libra.

(2) Hoffmann obs. phys. chem. p. 31.

(3) Monardi l. c. p. 321.

(4) Valisneri Ephem. nat. cur. cent. 3. obs. 28. p. 54. Kalm l. c. p. 434.

POSITIONES MEDICAE.

1. Systema corporum naturale perfectissimam eorum largitur cognitionem.

2. Corpora naturalia non gradatim sed reticulatim quaquavorsum sibi affinia sunt.

3. Plantae ab animalibus solum characteribus negativis differunt.

4. Plantae irritabilitate gaudent.

5. Insecta, cum sint destituta vasis omnis generis, nutriuntur solum transsudatione.

6. Nutritio et mutatio sanguinis arteriosi in venosum fons est primarius caloris animalia.

7. Respiratio fit instinctu.

8. Homo etiam quoad corpus ab animalibus differt.

9. Dies critici existunt.

10. Metastases unice et sufficienter explicari possunt ex antagonismo partium.

11. Morbi qua causam primarie affectos humores non agnoscunt.

12. Derivatio maxime fieri potest abstractione animi ab idea circa affectionem versante.

POSITIONES MEDICAE

13. Solius pulsus qualitas ac ictuum quantitas non sufficit dijudicandae conditioni virium animalium.

14.

Vis vitalis suppressa non unice abundantiam humorum quae causam agnoscit.

15.

Venæsectionem in casu quopiam indicatam nullum aliud remedium supplere potest.

16.

Quantitas major consonantium in lingua quadam maximam evolutionem organorum, huic inservientium et cum ea connexarum idæarum assignat.

17.

Cutim resorbere evictum est.

18.

Inventio insitionis variolarum vaccinarum generi humano maxima imo divina adfert emolumenta.

19.

Syphillis jam ante reditum Colombi ex America in Europa crassata est, ideo ex iisdem causis in Europa ac America ortam fuisse probatum est.

20.

Angina membranacea bene in laryngitidem et tracheididem male in sthenicam ac astheniam dividitur.

21.

Die atmosphärische Luft ist nichts anders als ein Gemenge, keineswegs eine chemische Mischung.

22.

Auf die Wohnungen der Handwerker in Städten sollte die medizinische polizen ein besonderes Augenmerk haben.

UB WIEN

+AM470194405

